

Quo vadis, VTZ?

Ing. Jiří Kohutka, šéfredaktor Elektro

Nejkratší perioda řešení nejzávažnějších společenských problémů v poměrech současné Evropy je přibližně (avšak téměř přesně) dvacet let. Jak to tak ale vypadá, konkrétní problém „vyhrazených technických elektrických zařízení – VTZ“ je problém v ČR natolik závažný, že ani dvacetiletá perioda na něj nestačí!

Za dvě desetiletí existence tzv. demokratického státu se všemi vymoženostmi, které toto uzpůsobení společnosti skýtá, stačil obor elektrotechniky problematiku VTZ označit za nevyhovující (s tím postupně všeobecný souhlas), prohnat ji několika vlnami rozembrání, přeskupení a přepracování (postupně všeobecný rozkol stanovisek), po značných peripetiích ji uvést do celkové nejistoty a chaosu a ... nevyřešit ji! (postupně všeobecné napětí a roztrpčení). Původní struktura těch orgánů, které z pozice své kompetence měly, mohly a také musely do problematiky bezpečnosti práce mluvit, byla zcela rozdrobena a nově nastolená struktura není schopna, ku škodě problematiky samotné a ku škodě oboru celkově, vtisknout problematice potřebný řád.

Zatímco rok 2009 měl být rokem vydání zákona o VTZ (jeho věcný záměr schválen vládou usnesením č. 841 již dne 9. 7. 2008) a rokem vydání nové vyhlášky o stanovení VTZ, museli jsme na konci roku 2008 strávit „stop stav“ legislativního procesu k VTZ (viz Elektro č. 12/08, str. 24), neboť nesoulad názorů účastníků připomínkového řízení na znění vyhlášky byl velmi příkrý.

Zatímco Elektrotechnický svaz český (EŠČ) a Institut technické inspekce Praha (ITI) se velmi vehementně zasazovaly jak o vydání zákona o VTZ, tak o přijetí vyhlášky o stanovení VTZ, Svaz průmyslu a dopravy ČR (SPD), Hospodářská komora ČR (HK), Asociace svobodných odborů (ASO) ad. byly proti – podle jejich názoru znění zákona trpí věcnými i legislativními neduhy, které by do problematiky VTZ vnesly nedostatky později jen těžko odstranitelné. Obě strany sporu za sebou mají svou část odborné elektrotechnické veřejnosti.

Redakce časopisu Elektro se v průběhu prvního pololetí 2009 zajímala o další vývoj a postup legislativního procesu vyhlášky k VTZ, protože v tomto smyslu se ze strany odborné veřejnosti množily dotazy. Adresovala proto na kompetentní instituci, která má v gesci „bezpečnost práce“, na Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV), opakovaně dotazy k situaci VTZ. A z odpovědi jsme se v červnu 2009 dozvěděli, že legislativní „stop stav“ byl odblokován, a že „... v těchto dnech se připravuje oznámení (notifikaci) návrhu vyhlášky Evropské komise ... podle směrnice EP a Rady 98/34/ES.“

Překvapivé! Zatímco ještě před půlrokem byla nesouhlasná stanoviska významných účastníků připomínkového řízení velmi příkrá a byla příčinou zastavení legislativního procesu, poskočila náhle situace o značný skok dopředu a bez jakýkoliv informací pro odbornou veřejnost o zesplavnění dalšího postupu je vyhláška již nyní notifikována Evropskou komisí.

Shrňme si proto na tomto místě a ve stručnosti nejdůležitější souhlasné i nesouhlasné připomínky projednávané problematiky VTZ.

EŠČ, ITI, část odborné veřejnosti:

- nedochází k rozšíření stávajících povinností právnických ani fyzických osob, ani nevzrůstají jejich provozní náklady,
- znění a právní úprava vystihuje zcela oblast VTZ v současném procesu podnikání, jakož i působnost organizace státního dozoru, především z hlediska bezpečnosti VTZ,
- návrh vyjadřuje bez závad pro elektrotechnickou veřejnost velmi potřebná ustanovení,
- návrh vyjadřuje dobrou práci na úseku MPSV v této dlužné oblasti potřebných legislativních předpisů,

SPD, HK, odborníci inspekce práce, část odborné veřejnosti:

- pro zpracování vyhlášky v této podobě nemá MPSV ze zákona 174/1968 Sb. zmocnění,
- vyhláška nenavazuje na jiné legislativní předpisy (novelu živnostenského zákona ad.),
- nedostatečné vymezení působnosti vyhlášky (právnícké, fyzické osoby/zaměstnanci...),
- dochází k porušení ústavního pořádku ČR (povinnosti podnikatelům nikoliv v zákoně, ale ve vyhlášce jako v předpisu nižšího právního řádu),
- odborná revizní činnost duplicitně přenesena na ITI bez upřesnění o právech a povinnostech,
- na provozovatele el. zařízení kladeny časově, organizačně a v důsledku toho možné i finančně nesplnitelné nároky,
- návrh vyhlášky je v rozporu s usnesením vlády č. 446/2008 o snižování administrativní zátěže podnikatelů o 20 % do roku 2010,
- účinnost vyhlášky časově omezena v návaznosti na zatím nevydaný zákon,

Proto náhlá splavnost problematiky VTZ a její vstup do notifikace v EU zakládá opodstatněnost položit si otázku: Mávnutím jakéhoto kouzelného proutku byly uvedené (a další) nesouhlasné připomínky překonány? Kdy a jak bylo o problematice znovu jednáno a k jakým závěrům se při jednáních

došlo? Byl věcný záměr zákona o VTZ již přepracován do konsensuálního, paragrafovaného znění?

Účelem tohoto článku je přiblížit odborné veřejnosti přístup k tomuto problému ve sférách „o patro výš“ – ve státoprávním systému ČR. Samozřejmě – dotaz a opakovaná snaha o zodpovězení uvedených otázek přímo zainteresovanými institucemi byly v činnosti redakce Elektro na počátku dne již počátkem tohoto léta. Reakce? Kromě jednoho neoficiálního telefonického hovoru **nula!** To nás opravňuje dopustit se v mezích, než se nám podaří přimět některou z kompetentních institucí ke konstruktivnímu vyjádření, vlastních komentářů a závěrů.

Evropský komentář

Jak částečně vyplývá z vyjádření MPSV, mělo možná postoupení vyhlášky k notifikaci Evropské komisi ten význam, že technický předpis platný v jednom státě EU musí odpovídat postupům (a termínům) poskytování informací podle směrnice 98/34/ES (směrnice Evropského parlamentu a rady ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů).

V tomto dvanáctistránkovém dokumentu je jistě řada termínovo-časových ustanovení o předstihu, se kterým je nutné postoupit návrhy předpisů v jednom státě EU Evropské komisi, ale je otázkou:

- proč postupovat k posouzení návrh, jenž není v souladu s názory uvnitř samotné ČR?
- byla-li skutečnost postoupení k notifikaci řádně projednána s účastníky řízení?
- zda nás nějaký časový termín opravdu nutí k urychlenému postoupení návrhu Evropě?

Český komentář

V současné době rozmáhajícího se trendu k outsourcingu jako jednoho z klíčových aspektů v podnikání, je zapotřebí dodržet potřebnou míru poměru „cena vs. kvalita“ – srozumitelněji „byznys vs. odbornost“. V elektrotechnice (a v oboru bezpečnosti elektrotechniky zvláště!), kde výchova kvalitního odborníka trvá minimálně pět let a více, nelze udělat ze všeho „jenom byznys“ nebo „jenom odbornost“, nebo dokonce „jenom dozor nad odborností“. Je ke škodě věci, že po dvaceti letech svobodného podnikání zatím nenalezla ČR dosud ta správná pravidla pro nastavení všech tří zmiňovaných položek. A že instituce, které se ujaly, nebo jim byla oficiálně svěřena příslušná kompetence nad těmito položkami hrají v ČR stále rozporuplnou roli.

☒